N°. 4660. **DE TIJD.** 1862.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden franko p. p. ƒ 6.00.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD."

MAANDAG 8 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 6 September.

De regering te Turijn, nu zij eenmaal besloot Garibaldi en de zijnen te vuur en te zwaard te keer te gaan, handelt met de meest mogelijke gestrengheid. Zij past zelfs de doodstraf met buitengewone haastigheid toe, en laat zonder genade de soldaten doodschieten, die hun vaandel verlieten om met Garibaldi te strijden. En wel verre van dit in het verborgen te doen, zorgt zij dat haar telegraaf de uitvoering dier bloedige straf naar alle oorden van Europa seint. Wat Garibaldi zelven betreft, het schijnt dat zij ten zijnen opzigte niet meer lankmoedigheid gebruiken zal. Altans aanvankelijk niet, want later, als de burgerlijke of militaire regtbank het vonnis over hem uitgesproken heeft, dat op openbare rebellen van toepassing is, zal ongetwijfeld de koninklijke genade de uitvoering daarvan verbinderen. Het is toch niet denkbaar, ondanks al den wrevel dien men te Parijs tegen den aanvoerder der roodhemden voedt, dat Viktor Emmanuel aan Garibaldi gratie weigeren zal. Maar tot dusverre houdt zijne regering zich onverbiddelijk, en terwijl zij zijne volgelingen laat doodschieten, maakt zij aanstalten om hem voor de regtbank te dagen.

In hare tegenwoordige pozitie kan die regering niet anders handelen. Wij zouden zelfs zeggen dat de eer en de pligt haar gebiedend de gedragslijn voorschrijven, die zij nu volgt, zoo het geen profanatie ware de woorden eer en pligt met haar in verbinding te brengen. Maar de regering van Viktor Emmanuel, door vier der groote en een aantal mogendheden van [illegible] erkend, ziet [illegible] voor een ernstig en gevestigd gouvernement aan, dat zijn reden en regt van bestaan heeft. Zulk een gouvernement, wil het den rang, dien het heeft ingenomen, niet prijs geven, is noodzakelijkerwijs gedrongen wat het de wet en zijn regt noemt te verdedigen, des gevorderd met de wapenen in de hand, tegen elkeen die daartegen opstaat. En dat het den kanker van Italië, het verraad, te keer gaat door eerlooze overloopers dood te laten schieten, en den aanvoerder eener bende muiters voor het geregt daagt, is, van dit standpunt bezien, prijzenswaard. Het eenige, waarover men zou kunnen klagen, is dat er onderscheid tusschen de schuldigen gemaakt is, en Garibaldi niet even als de rampzalige bedrogenen, die hij door geld of schoone woorden verleid heeft, op staanden voet doodgeschoten werd. Garibaldi toch, bekleedt den rang van generaal in het Italiaansch leger, en zoodra hij de wapenen opvatte tegen de geregelde troepen, was hij evenzeer dezerteur als zijn volgelingen.

Maar de penning heeft ook een keerzijde. Het koningrijk Italië moge al plaats genomen hebben in de europesche staten-familie, de oorzaken van zijn ontstaan zijn daarom nog niet vergeten. Het is pas van gisteren en overal vertoont het nog de sporen van den aard zijner wording. Het is er nog verre van verwijderd dat de volkeren, die binnen zijn gebied wonen, den ouden toestand vergeten hebben, en zich reeds geheel te huis gevoelen in den nieuwen. Om zoover te komen zouden verscheiden geslachten moeten voorbijgegaan, en alle ooggetuigen van de omwenteling en hun onmiddelijke afstammelingen gestorven zijn. Nu is de herinnering der gebeurtenissen van gisteren nog levendig bij allen, omdat allen die hebben bijgewoond.

In zulke omstandigheden is de gestrengheid, waarmede de Italiaansche regering thans den opstand en het verraad straft, het gevaarlijkste waagstuk, dat zij tot dusverre ondernomen heeft. Haar vrienden en vijanden gevoelen het evenzeer, dat zij bij haar doortastende handelingen niet op den vasten bodem van het regt staat, al neemt zij daar ook den schijn van aan. Door opstand en verraad is zij in het bezit gekomen der staten, welke zij thans beheert. Parma, Toskane, Modena zijn haar zonder slag of stoot overgeleverd geworden door de laaghartige ontrouw der legerbevelhebbers. Gedeeltelijk op dezelfde wijs is zij meester geworden van het koningrijk der Beide-Siciliën. Die ontrouw is vorstelijk door haar beloond, en als vaderlandsliefde verheerlijkt geworden. De opstand, welke met die ontrouw in verbond was getreden, is door haar tot beginsel verheven, en de man, die er aan de spits van stond, met koninklijke eer overladen. En nu, nauwelijks twee jaren later, straft zij het verraad met den kogel, en werpt denzelfden man, die niets anders misdeed dan zich even »vaderlandslievend" betoonen als voorheen, in den kerker. De italiaansche regering moet dus reeds nu, om te blijven bestaan, tegen haar eigen beginsel reageeren, en haar eigen oorsprong op de klaarblijkelijkste wijs verloochenen. Ieder kogel in de borst van de door haar nedergeschoten dezerteurs, iedere letter van het vonnis, dat zij over Garibaldi zal laten uitspreken, is een veroordeeling van haar zelve.

Het is nu het oogenblik om het woord in herinnering te brengen, dat Lodewijk Napoleon eenmaal tot den Paus sprak: de feiten hebben een onverbiddelijke logika. Die logika is het, welke thans met vreeselijke kracht de stichters van het koningrijk Italië noopt zelven aan te wijzen hoe ijdel de grondslagen zijn, waarop dat koningrijk gebouwd is.

De gevangenneming van Garibaldi is, zooals te voorzien was, gevolgd geworden door den algemeenen kreet dat Rome nu aan Viktor Emmanuel overgeleverd moest worden of, gelijk de geliefkoosde uitdrukking luidt, dat de Italianen nu in het bezit hunner hoofdstad behooren te worden gesteld. Engelsche, duitsche, fransche en belgische dagbladen, hebben de geheele week zich met de ontwikkeling van die stelling bezig gehouden. Wanneer »de openbare meening" datgene is wat in die dagbladen [illegible], dan is de bewering gegrond dat »de openbare meening" de overgave van Rome aan de Piemonteezen dringend vordert. Deze bewering is dan ook door geen enkel dier dagbladen ongebruikt gelaten.

Laten wij de verschillende vormen liggen, waarin het denkbeeld gekleed is geworden, en bepalen wij ons enkel tot het wezen der redenering, dan vinden wij dat die bij allen, zonder onderscheid, op het volgende nederkomt. Door de overwinning, welke het bewind van Turijn op Garibaldi heeft behaald, is de rust in Italië verzekerd, bijgevolg kan men nu de stad des Pausen veilig aan Viktor Emmanuel toevertrouwen. Lodewijk Napoleon, de Keizer van een der magtigste staten van Europa, kon natuurlijk aan de bedreigingen van een avonturier niet toegeven; nu die avonturier echter onschadelijk gemaakt is, moet hij doen wat deze van hem eischte. Passen wij die leer, welke thans in de politiek met een eenstemmigheid en stoutmoedigheid wordt aangepredikt als duldde zij geen tegenspraak, op het eenvoudig burgerlijk leven toe, dan zou men tot gevallen als dit komen. A. bewoont een huis, waar naast dat van B. ligt. A. zou gaarne het huis van B. aan het zijne trekken, maar kan daar moeijelijk toe geraken, eerstens dewijl B. zijn huis niet wil afstaan, en tweedens dewijl B. dat huis tegen mogelijke overrompeling, door de honden van C. laat bewaken. De huisgenooten van A., aan wien ruimere woning en grootere gemakken zijn toegezegd als A. het huis van B. in bezit mogt krijgen, worden nu ongeduldig, en besluiten een poging te beproeven om de honden van C. te verjagen. A., ongenoegen met C. vreezende, sluit zijn onrustig gezin achter slot, maar beweert nu dat C. zijn honden moet terugnemen, dewijl hij door te beletten dat zijn huisgenooten met geweld aan B. zijn huis ontroofden, een onbetwistbaar regt verkregen heeft om te doen, wat hij die huisgenooten belet heeft. Juist zijn verzet tegen de daad zijner onderhoorigen, verschaft hem de bevoegdheid tot het verrigten dierzelfde daad. Bij zulke redenering van den veronderstelden A. zou zijn familie er zeer waarschijnlijk aan denken de regtbank te verzoeken hem, wegens verstandverbijstering, onder kuratele te plaatsen. Evenwel de redenering van hetgeen de openbare meening van Europa heet in het jaar twee-en-zestig der verlichte, ontwikkelde en beschaafde negentiende eeuw is geen andere dan deze.

Wij moeten de tolken dier openbare meening het regt laten wedervaren dat zij zelven, hoewel misschien onwillekeurig, blijk geven van aan de houdbaarheid hunner stelling te twijfelen. Daarom gebruiken zij waarschijnlijk, met zoo veel ingenomenheid, de uitdrukking hoofdstad van Italië, die aan de Italianen behoort, als zij Rome willen aanduiden. Zekerlijk als Rome de hoofdstad van Italië is, dan is het ook billijk dat de Italianen die bezitten, en wederregtelijk hun die te onthouden. Maar hoe komt Rome de hoofdstad van Italië te zijn? Achttien eeuwen lang was het, wat het nog is, de eerste bisschopsstad van de wereld, en als zoodanig de hoofdstad van de christenheid. Vroeger was het met zijn onmiddelijke omstreken een stad op zich zelve, die de geheele beschaafde wereld aan zich, als een reusachtige kolonie, had onderworpen, maar de hoofdstad van het schiereiland, dat men Italië noemt, is het nooit geweest, en kon het niet zijn, dewijl dat schiereiland nooit een éénig, afzonderlijk rijk heeft uitgemaakt. Het is waar dat het Parlement te Turijn de verklaring heeft afgelegd dat Rome tot het gebied van Viktor Emmanuel behoorde, ofschoon die stad met eenige gewesten zich nog in het bezit bevond van een ander soeverein. Die verklaring berustte derhalve noch op het regt noch op een feitelijken toestand. Toen Napoleon I afkondigde dat Holland tot het fransche keizerrijk behoorde, dewijl het een aanspoelsel was der fransche rivieren, was hij niet minder logiesch dan de tegenwoordige Italiaansche parlementsleden, die verzekeren dat Rome hun behoort, omdat Rome de hoofdstad van Italië is. En met evenveel regt zouden, bij voorbeeld, de Belgen in hun wetgevende vergadering te Brussel kunnen verklaren dat Amsterdam hun hoofdstad is, en zij daarop derhalve een onbetwistbaar regt hebben. Maar waarom wordt een verklaring, die, als de Belgen haar aflegden, door geheel Europa een schaterlach zou doen opgaan, nu zij van het Parlement te Turijn afkomstig is, aan »de openbare meening" als een regtstitel aangeboden? Omdat men voor de inbezitneming van Rome geen redenen heeft, en daarom naar voorwendsels grijpt, al zijn die ook nog zoo potsierlijk. Wat overigens het verlicht, beschaafd en ontwikkeld publiek der negentiende eeuw betreft, daar behoeft men, zooals de ondervinding der laatste jaren het duidelijk heeft bewezen, niet veel komplimenten mede te maken. Het neemt de grofste ongerijmdheden voor plegtigen ernst op, op voorwaarde dat een aantal dagbladen ze verkondigen. En dat dit geschiedt, hiervoor waken de leiders der »openbare meening" met groote zorgvuldigheid.

Op het gerucht dat zeker persoon, L. genaamd, woonachtig op een pad aan het Leidschebosch, die alleen woonde, in vele dagen niet gezien was, heeft men de deur doen openen en in den gang zijn lijk gevonden, waaraan het hoofd en de handen reeds in verren staat van ontbinding verkeerden. Hij verliet meermalen voor eenige dagen zijne woning. Van gepleegd geweld is geen vermoeden, hij is waarschijnlijk aan een toeval overleden.

Op den Dam is gisteren middag een knaap, L. Wagenaar genaamd, die achter een vigelante liep, onder de wielen geraakt en met verwonding van het linkerbeen naar het Gasthuis gebragt.

DELFT, 4 Sept. De prijzen der boter waren heden ƒ 46 a ƒ 52.

WORMERVEER, 3 Sept. Ter kaasmarkt van heden waren aangevoerd 34 stapels; de hoogste prijzen waren ƒ 26½ voor kleine, per 50 Ned. ℔.

PURMEREND, 2 Sept. Ter markt van heden was de hoogste prijs der kleine Kaas ƒ 26½ en der middelbare ƒ 26½, per 50 Ned. ℔.

De telegraaf meldt heden het volgende:

PARIJS, 5 Sept. *La France* bevat een artikel van den heer de Laguéronnière over de ontruiming van Rome. De schrijver beweert, dat het oogenblik daar is, waarop het fransche goevernement een keus moet doen tusschen de politiek, die de onmiddellijke ontruiming van Rome verlangt en ten gevolge daarvan den val van den Paus en de eenheid van Italië, of de politiek, die een bezetting van Rome voor een zekeren tijd goedkeurt, met

het bepaalde doel om, onder zekere voorwaarden, de onafhankelijkheid van den Heiligen Vader overeen te brengen met het wettige verlangen van de romeinsche bevolking naar een ontwikkeling van haar politiek bestaan. De Laguéronnière bestrijdt de eerste oplossing van de kwestie en tracht de mogelijkheid te bewijzen dat Italië definitief worde gekonstitueerd zonder Rome tot hoofdstad.

— Volgens de *Patrie* is er sprake van eene reis van den markies de Lavalette naar Biarritz.

De *Presse* bevat een berigt, meldende dat in onderscheidene steden op Sicilië weder onlusten hebben plaats gehad; voorts dat de troepen hier en daar met de Garibaldisten handgemeen zijn geweest, zonder dat dit evenwel veel beteekende. Te Spezzia heeft een oploop plaats gehad, waarbij de kreet *leve Garibaldi!* werd aangeheven. Een gedeelte van het italiaansch eskader heeft zich toen voor de vesting geposteerd, waardoor aan de zamenscholing een einde werd gemaakt.

RAGUSA, 5 Sept. Eergisteren hebben er te Cettinje onderhandelingen plaats gehad tusschen Omer Pacha en de Montenegrijnen, in tegenwoordigheid van den russischen konsul.

De Porte verlangt dat zijn suzereiniteitsregten zullen erkend worden, dat prins Mirko zal verwijderd worden en dat de Montenegrijnen zich niet zullen verzetten tegen den doortogt van turksche troepen door Spuz en Niksich. Wanneer aan dit verlangen niet wordt voldaan, zullen de troepen heden naar Cettinje oprukken.

ROME, 2 Sept. Generaal d'Hugues, inspekteur-generaal, heeft bevel ontvangen om te blijven; hij is belast met het kommandement over de tweede divizie, die weder voltallig zal worden gemaakt.

TURIJN, 5 Sept. Volgens de *Gazetta di Torino* wenschte het ministerie het proces van Garibaldi voor een militaire regtbank te brengen, daar het echter de mogelijkheid voorzag dat die regtbank zich inkompetent zou verklaren, is de kwestie aan een vergadering van prokureurs-generaal onderworpen.

Naar luid van een in het officiële blad opgenomen bulletin over den gezondheidstoestand van Garibaldi leverde die voor het oogenblik geen reden tot ongerustheid op, hoewel men aan de wond aan het gewricht eenige ontsteking bespeurde.

Volgens de *Movimento* van Genua had Garibaldi tot heden morgen 3 uur slechts weinig pijn geleden, hij had een ligte koorts, maar was overigens kalm en had een goeden eetlust. De wond van Menotti is niet gevaarlijk.

De koninklijke prinsen zijn heden morgen te Genua aangekomen.

— De volgelingen van Garibaldi, die met hem te Spezzia zijn ontscheept, zijn 's nachts naar Fenestrelle over gevoerd.

Eenige vrijwilligers, die na het gebeurde bij Aspromonte uiteen gegaan waren, zijn gevangen genomen; anderen hebben zich vrijwillig in handen der autoriteit gesteld.

Men meldt uit Napels van den 4n: gisteren avond ontsnapten 30 gevangenen uit Castel Cassano, zij zijn echter allen weder in hechtenis genomen.

Te Messina was de algemeene geest den 4n uitmuntend. Een kolonne Garibaldisten, onder bevel van Traselli is in den avond van den 3n door een bataljon van het 63e regiment van linie overrompeld; zij hebben hunne wapenen en bagaadje verloren en 90 gevangenen achter gelaten, waaronder een majoor, een kapitein en 10 officieren. Zes dezerteurs zijn doodgeschoten. De vlugtelingen ontmoetten iets later een bataljon van het 48e regiment, dat nog 80 van hen gevangen nam. Traselli zond parlementairen, om zijn eerewoord te geven, dat hij de wapens zou nederleggen en binnen 48 uur zijn kolonne zou ontbinden.

Een bulletin uit Genua van den 4n van de geneesheeren van Garibaldi berigt, dat de algemeene symptomen zeer geruststellend zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Sept. Men verneemt dat het officieel rapport nopens het gevecht te Aspromonte bij de italiaansche legatie is ontvangen, maar men begrijpt niet waarom het nog niet in de *Gaz. Ufficiale* van Turijn is verschenen. Wat de dagbladen hebben gemeld, wordt daarin bevestigd, namenlijk dat de Garibaldisten het eerst geschoten hebben en Garibaldi door Pallavincini zelven is gevangen genomen. Ten aanzien van dezen laatste wordt verhaald, dat hij een persoonlijk vriend van Napoleon is en aan dezen na het gevecht regtstreeks een depêche had gezonden, gelijktijdig met de depêche aan Victor Emanuel, tengevolge waarvan het fransche gouvernement van dit gewigtig feit berigt ontving, voor dat het kabinet te Turijn het kabinet der Tuilerieën daarvan kennis had gegeven.

— 't Is bekend dat Keizer Napoleon I. gewoon was ieder jaar door den minister van Binnenlandsche Zaken een verslag te doen opmaken nopens den toestand van het Rijk. In 1811 had de minister dat rapport aangeboden, maar niet de verkregene goedkeuring des Keizers verworven. Aan een korrespondentie is de kopie in handen gekomen der nota, welke de Keizer den 14n Junij 1811 aan een zijner sekretarissen te St. Cloud, over dit verslag, dikteerde, en die van den volgenden inhoud is:

„Ik heb het verslag over den toestand van het rijk gelezen. Ik had gewenscht er geen lof in te vinden en dat de stijl er van zeer eenvoudig ware geweest. Bijgevolg schrap ik de eerste paragraaf: Zij is kinderachtig. 't Schijnt mij geen goede regeling met de openbare werken te beginnen. Vooreerst moet men met de aanhechtingen beginnen, die hebben plaats gehad. Dit artikel moet acht bladzijden bevatten, in zakelijken en niet in hoogdravenden stijl geschreven zijn. De minister zegt: „met vijf millioen onderdanen is het rijk vermeerderd." Deze wijze van spreken is te kort; men moet in bijzonderheden treden; het nut der aanhechting van Holland voor onze marine, onzen handel en vooral haar invloed op de engelsche zaken doen uitkomen. Er moet aangetoond worden dat dit land nooit had moeten ophouden een gedeelte van het rijk te zijn; eindelijk, welke voordeelen er moeten ontstaan uit de plaatsing onzer werven en arsenalen aan de monding van den stroom, die al het hout uit Duitschland langs den Neckar en den Rhijn ontvangt. Dat alles moet op zakelijke wijze gezegd worden, men moet doen begrijpen dat dit een vermeerdering van kracht en financiën zal geven; dat, heeft dit aanvankelijk schulden veroorzaakt, deze door de vermeerdering van belastingen vergoed worden; dat dit land als bondgenoot volstrekt geen nut had, wijl er noch konskriptie, noch inschrijving voor de marine, noch pressing, noch organizatie bestond. Holland kan geen mogendheid zonder de Schelde zijn en Holland is de aanvulling der Schelde.

„Ook moet gesproken worden over de voordeelen van de aanhechting der Hanzee-steden; vermeerdering van bevolking; vermeerdering van 20 millioen inkomsten; de mondingen van de Elbe en den Wezer. Door Lubeck hebben wij een voet in de Baltische zee, zoodat men uit het Noorden de voorwerpen zal kunnen trekken, die noodig zijn voor den voorraad onzer arsenalen aan de Schelde.

„Eindelijk moet over de aanhechting van Rome worden gesproken. Daardoor ontstaat wederom een vermeerdering van bevolking en inkomsten. Over de pausen moet iets gezegd worden; wijl de bisschop van Rome het hoofd der godsdienst is van het grootste gedeelte van het Keizerrijk, moest deze bisschop tot het rijk behooren en 't was noodzakelijk hem zijn wereldlijke kroon te ontnemen, waardoor een verwarring ontstond die zooveel bezwaren had. Dit alles moet in een eenvoudigen, maar op feiten berustenden stijl worden gezegd.

„Het daarop volgende artikel moet over de godsdienst handelen. Datgene bekend maken wat ik voor de godsdienst gedaan heb; de oprigting van bisdommen in Holland en in het Noorden; de hulp aan de kerken verleend; wat ik gedaan heb om die in de Venden te doen herbouwen; de zamenstelling van een raad ter voorziening in de handhaving der bisdommen. Dat alles moet eenvoudig van stijl en vooral zonder eenigen lof zijn.

„In dit artikel is het goed te spreken van de kabalen, van eenige onbeduidende lieden tegen de voorstellen der gallikaansche kerk en het episkopaat.

„Dan volgt het regtswezen; het voordeel der organizatie van regtbanken allengs en achtereenvolgens doen uitkomen. Vooral zeggen, dat ik de oude parlementairen, die nog nuttig konden zijn, heb doen terugkeeren, wijl ik alle opiniën wil smoren en de eenheid van Frankrijk zonder voorregten en uitzonderingen behouden zal.

„Met eenige woorden mijn inzigten nopens het openbaar onderwijs doen kennen. Ik bescherm en begunstig het huisonderwijs; ik wil dat de wetenschap voldoende zij om tot de verschillende graden te geraken, en geen andere verpligtingen aan hen worden opgelegd, welke die graden willen verkrijgen. Maar ik wil niet alle bijzondere inrigtingen begunstigen, welke slechts geldelijke spekulatiën zijn. Alles moet op de lyceën uitloopen. Hier moet gezegd worden dat de kleine seminariën in de hand der universiteit zijn en geen ander voorregt hebben dan hun studenten, als geestelijken te kleeden en hun de wapens niet te laten dragen. Van deze gelegenheid gebruik maken om het nut der wapenoefeningen te doen gevoelen. Het stelsel is dat voortaan alles in de handen van den Staat zij.

„Het artikel der letteren, kunsten en wetenschappen is te kort, het zegt niets; de beginselen van het gouvernement moeten worden bekend gemaakt; het wil niet dat geleerde genootschappen zich met staatkunde bemoeijen. De akademie van wetenschappen moet zich alleen met wetenschap bezig houden, zij doet dit trouwens. Haar deswege prijzen, de voordeelen der wetenschap doen uitkomen en de hulpmiddelen welke haar vooruitgang aan de industrie en handel bezorgen.

„Van de (letterkundige) jury moet worden gesproken en van de bepalingen welke gemaakt zijn betreffende de prijzen, welke ik heb ingesteld. Het goede doen kennen 'twelk de schrijvers voortbrengen, die tot grondslag hunner geschriften de waarheid, de zedelijkheid en het welzijn van den staat nemen, en opmerken dat zij die zich aan ongerijmde denkbeelden overgeven om de hartstogten te vleijen en gerucht te maken, plagen voor het land zijn.

„Van de paarden-stoeterijen en de merinosschapen spreken. Het artikel handel zou oorzaak tot veel kritiek kunnen geven; in plaats van: de staat, moet steeds gezegd worden: fabrieken van den staat. Nooit van den vorst spreken. Eenigzins uitweiden om de rampen begrijpelijk te maken, welke de fabriekanten veroorzaken die te veel fabriceren, zich te veel haasten en die in plaats van met eigen kapitaal te werken, alle zes maanden gelden opnemen en alzoo geheel van den kapitalist afhankelijk zijn.

„Van de zaak Dubourdieu in de Adriatische zee moet niet gesproken worden.

„Men kan over Engeland iets zeggen, ten einde den toestand te vergelijken uit het financiëel gezigtspunt, het muntpapier, de bank en het binnenlandsch beheer.

„Over 't algemeen vind ik dat de stijl van het stuk niet eenvoudig genoeg is; van mij mag nooit gesproken, geen lof mag er in gevonden worden. De stijl moet vloeijend, zonder beeldspraak zijn. In ieder artikel moet aangewezen worden wat gedaan en nog te doen is, want anders zou alles dooreen loopen en veel van een deklamatie hebben.

„Ik begeer dat de minister een tweede verslag in dezen zin make en mij het zoo spoedig mogelijk bezorge."

— Een korrespondentie uit Rome, beweert dat Frankrijk Rome vooreerst uit eigenbelang en ten tweede voor den Paus behoudt, hoewel de Paus daarbij geheel op den achtergrond staat; zoodat, hoewel men Rome aan Garibaldi weigert, de Eeuwige stad toch een of anderen dag aan de Piemontezen kan gegeven worden, en zij beschouwd wordt meer aan Frankrijk dan aan den H. Vader te behooren. Men handelt er dan ook als meester zonder de pauselijke regering te kennen en als ware Rome een fransche prefektuur. Ten aanzien van den toestand is er niemand die zich misleidt, en hoewel door de fransche vlag beschermd, is men niet volkomen gerust, want de bescherming aan den Paus verleend strekt zich volstrekt niet tot zijn staten uit, die bereids zoo verbrokkeld zijn.

— De bij den *Monde* ontvangen berigten uit Napels loopen tot 30 Aug. en zeggen dat de reaktionnaire benden van de verlegenheid gebruik maken, waarin zich de regering bevindt, en een zamenhoping op het oog hebben, welke de Piemontezen zeer verontrust. Bij Ariano zou een korps reaktionnairen van ongeveer 1000 ruiters staan. In een brief uit Cervaro in Terra di Lavoro, wordt gezegd dat niemand zijn huis er durft verlaten, uithoofde der „bandieten", terwijl de stad gebarrikadeerd is. De schrijver, een revolutionnair en aanhanger der Piemontezen voegt er bij, dat de bandieten wederom het hoofd opheffen.

Overigens wordt de bevolking in het Napolitaansche — tegen overeenkomt met hetgeen Garibaldi in zijn proklamatie dd. 24 Aug. erkend heeft — met geweld in bedwang gehouden. De Piemontezen gaan voort met fuzileeren, 'tgeen de reaktionnairen tot verschrikkelijke wraak aanspoort. Bij San Germano hadden zij een opperhoofd der revolutionnairen, genaamd Eduard Carole, gevangen genomen en gefuzilleerd, geen losgeld voor hem willende ontvangen. Daarentegen hadden de Piemontezen te Guardia Reale een zestienjarigen herder gefuzilleerd, op het eenvoudig vermoeden dat hij den reaktionnairen tot gids had gediend. Twee zijner broeders zouden eveneens zijn gefuzilleerd, zoo het volk niet te hoop was geloopen en de Piemontezen gedwongen had van hun opzet af te zien.

Den volgenden dag werden de troepen aangevallen en gedwongen na een bloedig gevecht en met achterlating van zeven gesneuvelden en een doodelijk gekwetsten sergeant terug te trekken. In een gevecht bij Trigento in de provincie Avellino verloren de Piemontezen zeven man en hadden een aantal gekwetsten.

Het eerste bedrijf van Cialdini in Sicilië was het fuzileeren van zeven-en-twintig Garibaldisten, die te Catania waren gebleven. Generaal Mirandi was ter beschikking gesteld, wijl hij niet met geweld de garibaldistische demonstratie te Messina had gefnuikt. Men verzekert dat de krijgsraad den kommandant van het schip, 'twelk Garibaldi heeft laten ontsnappen, en die in de vesting van Messina gevangen is, tot de doodstraf zal veroordeelen.

ITALIË.

ROME, 1 Sept. De *Correspondance de Rome* meent te mogen verzekeren dat hetgeen de bladen hebben gemeld nopens een nota van den franschen minister van Buitenl. Zaken aan den H. Stoel, waarbij de Paus uithoofde van den neteligen toestand in Italië, aangespoord wordt zich tot een schikking te leenen, geheel verzonnen is.

Hetzelfde blad meldt dat in de Romagna de grootste

gisting heerscht en de nationale garden weigeren dienst te doen en tegen de piemontesche regering opstaan. In de Marken was de dezertie algemeen en te Ancona gaf alles blijk van een openlijken opstand tegen Viktor Emmanuel. Umbrië verkeerde in geen beteren toestand. In de pauselijke provincien is in alle steden en dorpen het grootste gedeelte der bevolking den Paus trouw gebleven, zelfs de beambten sluiten de oogen voor de beweging, zoo zij die niet ter sluiks aanmoedigen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 6 September.

ONDERTROUWD (4 Aug.): K. Kooy met J. M. de Beer. R. G. Kröber met A. S. C. de Joode. G. J. Hesselfelt met C. L. B. Krito. D. Gaaff met A. E. Boseker.

GETROUWD (4 Sept.): A. P. Obermeijer met G. A. Debbes. H. Brugman met N. Wittpen.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		5 Sept.	4½ n.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	3½ pCt.	85¾	a 88½	88½
Nederl. Bank	4			
Nederl., Werkel. Schuld	2½	64¼	64⁹⁄₁₆	64⁹⁄₁₆
Dito Dito	3	76¾		
Dito Dito	4	99¹³⁄₁₆	99¹⁵⁄₁₆	99¹⁵⁄₁₆
Oost-Ind. Leening	4	99⁵⁄₁₆		
Amortisatie-Syndikaat	3½			
Handelmaats. op rescontre		136½	136¾	
Dito à kontant	4½			
Dito Leening 1856	4			
Aand. Holl. Spoorweg				
Leening idem	4½			
Rijn dito	4½			
Dito 2de Leening	4½			
België, Cert. Adm. Belg. Bk.	2½			
Dito bij *Rothschild*	2½			
Frankrijk, Certifikaten	3			
Spanje, Obligatiën	2	44⅛		
Dito	3			
Dito Binnenlandsch	3	48³⁄₁₆	48⅜	48³⁄₁₆
Amortisable Schuld.		19³⁄₁₆	19⁵⁄₁₆	19⁵⁄₁₆
Bewijzen Coupons.				
Portugal, Obligatiën	3	45½	45⅝	45⅝
Dito 1856/1859	3	45	45¹⁄₁₆	45
Dito Uitgestelde.		43		
Rusland, Obl. bij *Hope* & C°.	5	102⅛	102¾	102¾
Dito dito 1855	[illegible]	100⅞		
Certif. dito 1831/33	5			
Dito dito 1840	4	64¼		
Dito Orig. 2e, 3e en 4e Leen.	4	74⅜		
Dito dito 5e	4			
Dito 5de Serie.	5	82		
Dito 1855, 6de Serie	5	90⁵⁄₁₆	90⁷⁄₁₆	
Dito Adm. te Hamburg	5			
Dito te Londen	5			
Dito dito	4½	[illegible]		
Dito dito	3	58		
Dito bij *Hope* 1860	4½	89⁷⁄₁₆	89⅝	89¹¹⁄₁₆
Dito Leening 1862	5	90		
Inschrijv. in Assign.	6			
Certifikaten van dito	6	52⅞		
Spoorweg-Aktiën	5	191	190¾	
Hypotheek				
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500	*f*	162	162¼	
Obligatiën	4			
Pruissen, Obligatiën	4½			
Dito 1859	[illegible]	104⅛	104⅛	104⅛
Aandeelen Bank	3½			
Oostenrijk, Obl bij *Goll* & C°.	5			
Dito dito	4			
Dito Metalliek	5	51¹³⁄₁₆	52	51⅞
Dito dito	2½	26⅝	26¾	26¾
Dito Rente Amst.	5	73⅞	74	73¹⁵⁄₁₆
Dito Nationale 1854	5	60⁹⁄₁₆	60¹¹⁄₁₆	60¹¹⁄₁₆
Weener Bank-Aktiën	*f*	727	728	
Dito Aand. fl. 250, 1839		309	311	
Dito dito 250, 1854	4 pCt.	212½		
Fr. Oost. Spw. Obl. bij *Hope*	3	128		
Beijeren, Spoorw. Aandeelen.				
Napels, Cert. bij *Lam.* & *B.*	5	60¾		
Dito bij *Rothschild*	5			
Denemarken, Oblig. te Londen	3			
Braz. Geldl. 1824 van £ 100	5			
Dito 1839 £ 100	5	98⅝		
Dito 1843 £ 100	5			
Dito 1852	4½	90½		
Sardinië	5			
Peru, Obligatiën	4½			
Dito Uitgestelde	3½			
Ecuador, Oblig. 1855	1			
Venezuela, Obligatien	3	25¾	25¹³⁄₁₆	
Dito	1½	12¾		
Grenada, Obligatiën	2½	16⅝		
Dito Uitgestelde	1½	5⅜	5⁷⁄₁₆	5⁷⁄₁₆
Mexiko, Obligatiën	3	29¹¹⁄₁₆	29¾	
Nrd-Amer. Ph. *Hope* & C°. Lr. A.	*f*			
Dito dito	B.			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Illinois Spoorweg-Aandeelen.				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7	79¾		
Galvest. Spoorweg Oblig.	8			
Louisiana	5			
Griekenland, Obl. geldl. 1825	5	7⅝	7¹¹⁄₁₆	7⅝

Loten 1860 428; 4 pCt. Holl. Spoor —; Rijnshares 207; 4 pCt. Russ. Spoor —; Poolsche Spoorweg Oblig. —; 2 pCt. Gren. —; Gest. 2⅝; 1 pCt. Gest. 5⁵⁄₁₆; Galveston stellen —; Italië 65¾; Kanaal Noordzee 88⅛.

Nationale fondsen waren heden goed prijshoudend. Van de buitenlandsche waren russische meer aangeboden. De overigen sluiten genoegzaam als gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3½ pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 6 September tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64⁷⁄₁₆, Aand. Handel-Maatsch. 136¾, Spanje, Binnenl. 3 pc. 48¼, Rusl., Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 102⅛, Cert. 1855, 6de serie 5 pc. 90¼, Oostenrijk, Met. 5 pc. 51¾, dito 2½ pc. 26½, dito Rente Amst. 5 pc. 73¾, dito Nationale 1854 5 pc. 60⁹⁄₁₆.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55⅝	2/m. Livorno	*f* 46
Zigt	56¹⁄₁₆	2/m. Napels	77¾
2/m. Bordeaux	55⅜	3/m. Petersburg	167½
½/m.	55¾	6/w. Weenen	90
3/m. Madrid	239	Augsburg	98¾
Cadix	238	Frankfort	98¾
Sevillë	236	2/m. Hamburg	34¹³⁄₁₆
Bilbao	236	Zigt	35¹⁄₁₆
Lissabon	41⅜	2/m. Londen	11.68¾
Porto	41¼	Zigt	11.73¾
2/m. Genua	46	Rotterdam	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 5 Sept. 3 pc. Rente 69.40; 4½ pc. id. 98.25, Fr. Oost. Spoorw. 482.—; Crédit mobilier 926, 3 pc Spanje —; 2 pc. id. —; Russ. Spoorweg —; Romeinsche Leening —.

MADRID, 4 Sept. 3 pc. Spanje 49.55; 2 pc. id. 44.55.

LONDEN, 5 Sept. Consols 93½; 3 pc. Mexiko 30⅛; 4½ pc. Peru —, 3 pc. id. —, 4½ pc. doll. bonds —, 3¼ pc. Grenada —; 2 pc. Nieuwe Grenada —; id. afgestemp —; 3 pc. Venezuela 25¾, 1 pc. id. 13, 3 pc. Portugal —, 3 pc. Spanje —; 2 pc. id. 44½; Cert. Coup. 9¾ Amortisable 19¾; 4½ pc. Russen 90½ 5 pc. id. —; 5 pc. id. 1862 —; 2½ pc. Holland —; 4 pc. id. —; Illinois Shares 49½ id. C. B. 7 pc. Oblig. 77; 5 pc. Sardinië 83, Ecuador 17¾, 5 pc. Grieken —.

WEENEN, 5 Sept. 5 pc. Metaliek 71.40; Dito Nationale 83.20; Bank-Aktiën 798, Noord-Baan-akt. —; Credit Anstalt 20, Oostenr. Spoorweg 243, Nieuwe Lombard. 283.

BERLIJN, 5 Sept. 5 pc. Metal. 56⅛, Dito Nation. 6 ¼; Stiegl. 5de serie 87½; Dito 6de id. 95½; 5 pc. Russen 1862 91⅞, 3 pc. Nieuwe dito 59½, 4½ pc. Pruissen 102.

HAMBURG, 5 Sept. 3 pc. Mexiko 30, 3 pc. Rusland 56½, 3 pc. Spanje 45¼, 2 pc. id. 42¼, Vereinsb. 101⅞, Noord-Duits. bank 98⅞.

FRANKFORT, 5 Sept. 5 pc. Metall. 53⅞, Nation. 63½, 3 pc. Spanje 48¼, 2 pc. id. 44.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 5 Sept.

Tarwe onveranderd: 130 ℔ Poolsche *f* 330.

Rogge stil: 120 ℔ Taganrog *f* 212; 125 ℔ Pruissische *f* 230; op levering in Okt. *f* 195; Mei *f* 195.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie te leveren in Sept. ek. 79½ £. *Raapolie* op 6/w. *f* 48¼; Vliegend *f* 46; Okt. *f* 45¾ a 46; Nov. en Dec. *f* 46. *Lijnolie* op 6/w. *f* 45½; Vliegend *f* 44¼. Okt. *f* 43¼, Nov. *f* 42¼, Dec. *f* 41¾. *Hennepolie* op 6/w. *f* 47¼; Vliegend *f* 46. *Raapkoeken* per 1000 stuks *f* 86 a 92. *Lijnkoeken* per 100 stuks *f* 11½ a 14½.

SCHIEDAM, 5 Sept. Gerst verkocht: 127/2 ℔ Libau *f* 196 6/w. — Moutwijn *f* 14—; Jenever *f* 19.50; Amst. Proef *f* 20.75; per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling *f* 0.80 per ketel.

MIDDELBURG, 4 Sept. Zeeuwsche Tarwe gewas 1861, *f* 12.—, mindere soorten onverkooplijk, puike Walchersche Tarwe gewas 1861 *f* 12.75, *f* 12.50, gewone *f* 12.25 a *f* 12.—, mindere zonder handel; dito gewas 1860 werd aan *f* 10.75 de mud verlaten; nieuwe dito voor de zaai *f* 12.— en *f* 11.75, mindere soorten *f* 11.50 en *f* 11.— naar kwaliteit. — Jarige Zeeuwsche Rogge *f* 8.—; puike nieuwe dito voor de zaai *f* 8.25 a *f* 8.—, Bakrogge werd aan *f* 7.50 verlaten. — Nieuwe Wintergarst de beste *f* 5.40 en *f* 5.30, mindere *f* 5.20 a *f* 5.— naar kwaliteit. nieuwe Zomergars zonder handel. — Nieuwe Walchersche Bruineboonen *f* 14.25 tot *f* 13.50 de mud; dito Paardeboonen *f* 8.25. — Dito nieuwe Groene Erwten *f* 9.—, *f* 8.75 a *f* 8.50 de mud. — Koolzaad puike Walchersche en Zeeuwsche 14.— tot *f* 14.25, mindere dito a *f* 13.50 naar deugd. — Raapolie *f* 46.50; Patentolie *f* 48.50; Lijnolie *f* 47.50 per vat op 6 weken, op kt. *f* 1 lager. — Lijnkoeken *f* 12.— per 104 stuks.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 5 Sept. Meijer, Margaretha, Margaretha, Newcastle.

HELVOET, 5 Sep. Harmsen, Larch of the Morrell, Bo'ness.

BRIELLE, 5 Sept. Cologne, (st.), Londen.

UITGEZEILD:

TEXEL, 5 Sept. Ostermann, Charlotte, Londen

HELVOET, 5 Sept. Rijken, Abel Tasman, Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 6 September, in lading naar:

Keulen. A. Weingartz, Cöln N° 15.

Uranjen. J. de Man, Elise.

Mannheim. W. Rippert, Mannheim.

Dusseldorp en Duisburg. J. H. W van Boven, Niederrhein N° 2

Advertentiën.

Bevallen van eene *DOCHTER*, M. J. P. ISERIEF, geboren VAN GENNIP.

'S GRAVENHAGE, 4 September 1862. (341)

(342) Heden overleed na langdurig lijden, voorzien van de laatste H. H. Sacramenten, in den ouderdom van ruim 79 jaren, mijn waarde Echtgenoot, de Wel-Edele Heer JOHANN BERNARD ROHLING, diep betreurd door mij, mijne kinderen, behuwd- en kleinkinderen.

AMSTERDAM, 2 September 1862. A. E. ROHLING, SCHRÄDER.

(343) Gisteren overleed tot mijne en mijner drie nog jeugdige kinderen bittere droefheid, de Hoog Edel Gestrenge Heer CARL JOSEPH ARNOLD HENNIG HACHEZ, Gepensioneerd Majoor bij het Oost-Indisch leger, Ridder der Militaire Willemsorde, na voorzien te zijn der H. H. Sacramenten, in den ouderdom van ruim 47 jaren.

BOXTEL, 4 September 1862. A. M. E. HACHEZ geb. TEN POL.

(339) Met 1° November wordt te Delft, in een fatsoenlijk gezin gevraagd, eene **R. K. Keukenmeid**, die goed kan Koken en van goede getuigschriften is voorzien. Adres met *franco* brieven, Letter V. bij den Boekhandelaar A. M. VAN DIJK te Delft.

LAATSTE BANKETLETTERS.

Fijne **Mantels** een weinig beschadigd, van *f* 1.50 en *f* 5.—. Fijne onbeschadigd *f* 8.— en *f* 12.—. **Mantilles** à circa *f* 7.—, *f* 14.— en *f* 20.—, zullende deze week alles totaal in stad worden opgenomen of verzonden. Verders op te ruimen. Wollen **Bruckstof** of **Buckins** à *f* 1.30 per El en eenige Stoffen voor **Pantalons** en **Hesjes**, tegen spotprijs, doch uitsluitend in het Beneden-Magazijn.

J. C. NOOTEBOOM DELGORGE, *Heerengracht het negende huis van de Heisteeg*, KK 118.

(337)

REVALENTA ARABICA.

Dagelijks ontvang ik de gunstigste berigten over de **REVALENTA.** Zoo vertelde mij CORNELIS GROEN, te St. Pancras, die zeer veel aan onderbuikskwalen geleden had en daardoor zeer verzwakt was, dat hij door het gebruik van DU BARRY'S **REVALENTA**, welke hij in mijn Winkel kocht, niet alleen van alle pijn bevrijd, maar ook zeer versterkt is.

Opmerkelijk is daarbij, dat hij zich minder goed bevindt, zoodra hij het gebruik der Revalenta staakt.

ALKMAAR. (Get.) J. BRONGERS Cz.

De **REVALENTA** heeft eene verwonderlijke geneeskracht. Er gaat geen dag voorbij, waarop niet het een of ander merkwaardige feit van genezing bekend wordt; niet uit verwijderde landen, van onbekende lijders, maar in ons eigen land, in onze steden en dorpen, onder onze oogen zien wij ze plaats hebben. — Zij geneest volkomen al de volgende ziekten, door de spijsverterings-werktuigen te versterken, derzelver verrigtingen te regelen en het bloed te zuiveren:

Koorts, hoofdpijn, slijm, zuur, maagpijn, maagkramp, galziekten, aanborstigheid, hoest, verstoppingen, diarrhea, slechte spijsvertering, oprispingen, spanning op de maag en eene menigte andere ziekten geneest zij spoedig en met weinig kosten.

De **REVALENTA** is een heerlijk, gemakkelijk, goedkoop, smakelijk geneesmiddel, dat nooit kwaad doen kan en altijd helpt als het maar

goed gekookt wordt,

waarop wij bijzonder aandringen moeten. Men zie daarover de kleine gebruiksaanwijzing, die bij iedere Bus los afgegeven wordt, en zorge dat daarbij met een weinig oplettendheid te werk gegaan worde.

De échte ***REVALENTA*** van de Heeren BARRY DU BARRY EN C°., 77 Regenstreet, Londen, wordt alleen verkocht door het **VERKOOPHUIS** en deszelfs Depots.

Men lette er vooral op, dat iedere Bus tot waarborg der echtheid met de Handteekening „F. VON WINDHEIM & C°., VERKOOPHUIS,” geteekend is.

De prijs der ***Revalenta*** is: Kleine Bussen 87½ Cts. 1 ℔ *f* 2, 2 ℔ *f* 3.50, 5 ℔ *f* 8, 12 ℔ *f* 16.

Zij is te verkrijgen in het ***Verkoophuis*** en de bekende Dépôts.

(345)

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.